

جۆرهكانى ھەريىمى دابەش بوونى پيشەسازى :

پيشەسازى چالاكىهكى ئابورىيە كەمرۆف ئەنجامى دەدات ، بەھۆى بوونى چەند فاكتهريىكى يارىدەدەر ئەم چالاكىه بەشيۆەيەكى رېك و پېك و يەكسان دابەش نەكراوہ بەسەر وولاتان و ناوچەكانى جىهان ، بەلكو لەناويەك دەولەتیشدا بەشيۆەيەكى يەكسان دابەش نەكراوہ ، ئەمەش لەئەنجامى كارتىكردى كۆمەلە فاكتهريىك كەپەيوەستە بەپيشكەوتنى ئابورى دەولەتەكە و ميژووى ناوچەكە و كۆمەلە فاكتهريىكى تر .

ئەوفاكتەرانەى كاردەكەنە سەر دابەش بوونى پيشەسازى :

۱. فاكتهرە سروشتيەكان :

بريتيەلەو كۆمەلە فاكتهرانەى كەمرۆف دەسەلاتى بەسەرى دا نىە وەكو بوونى كەرسەتى خا و يا بابەتە سەرەتاييەكان يا ئەو بابەتەنە كشتوكال يا ئازەلى يا كانزايى بېت ، لەھەمانكاتدا بەستراوتەوہ بەسروشتى شوپنى جوگرافى و پەيوەندى لەگەل دەوروبەرى ، ھەروەھا خەسلەتەكانى ژينگەى سروشتى ئەمانە لەراستى دا بناغەى چەسپاوى يارىدەدەرى دامەزراندنى پيشەسازين .

۲. فاكتهرە مروپيەكان :

ئەوفاكتەرانەن كەمرۆف دەسەلاتى بەسەر دەشكىت بۆيە فاكتهرى گۆراوہ بەستراوتەوہ بەدەسەلاتى مروف كارتىكردى چالاكىهكانى مروف و بەرھەم ھينانى وەتواناى بەسەر كاركردن بەدابەش بوونى جوگرافى پيشەسازى لەسەر ئاستى ھەريىمى يان نيودەولەتى .

پيشەسازى چالاكىهكە ھەردەم لەگۆراندايە ئەويش بەھۆى كارتىكردى كۆمەلەئىك فاكتهر ، ئەمانيش دەتوانين بيكەين بەدوو كۆمەلە :

أ. فاكتهرە دەرەكيەكان :

بريتيە لەگۆرانى رېگاوپان لەسەر ناوچەيەك يان دامەزراندنى بنكەى پيشەسازى نوئ يان پەيدا بوونى بازارى نوئ ئەمانە كاردەكەن لەسەر جيگير بوونى پيشەسازى .

ب. فاكتهرە ناوخوييەكان :

بەپەلەى يەكەم پەيوەستە بەسياسەتى حكومەت لەبوارى گەشەپيدانى ئابورى و ھەريىمى وەسود وەرگرتن لەسامانە سروشتيەكانى ناوچەكە يان فراوان بوون لەوہبەرھينان بەھەردوو جۆريەوہ .

زۆرچاران پىشەسازى لەناوچەيەك دروست دەبىت ، دروست بوونى ئەم پىشەسازىيە يان بەرپىگاي پلان دانانىكى رېك دەبىت يان بەشىۋەيەكى ھەرپەمەكى دەبىت ، ھەردووگيان بەردەواميان ھەيە لەگەل بوونى فاكتەرەكانى جىگىر بوونى پىشەسازى .

جۆرەكانى دابەش بوونى پىشەسازى ھەرىمى

يەكەم / گەردبونەۋەي پىشەسازى (التركز الصناعى) :

مەبەست لەگەردبونەۋەي پىشەسازى لەناوچەيەك يان لەھەرىمىك يان لەدەۋلەتېك يان بەواتايەكى تر بوونى پرۆژە و دام و دەزگاي پىشەسازى لەھەرىمىكدا بەشىۋەيەك زەقتىر بىت لەھەرىمەكانى دەرووبەرى ، بۆنمونه لەھەفتاكاندا شارى بەغدا زياتر لە 60% پرۆژەكان و دام و دەزگاي پىشەسازى جىگىر بوون ، لەبەغدا زياتر لە 71% كرىكارە پىشەسازىيەكان لەبەغدا جىگىر بوون ، ئەمەش وادەگەينىت جىگىر بوونى پىشەسازى لەم شارەدا زياتر لەناوچەكانى تر . نمونه لەيەككىتى سۆفيەت پىش تىكچونى 1/4 يەك لەسەر چواري كارگاكان كۆبونەۋە لە رووبەرىك تەنھا لە 1% رووبەرى سۆفيەت بوو ، لەئەلمانىا 4/5 چوار لەسەر پىنجى پىشەسازىيەكانى ئەلمانىا جىگىر بوون لەناوچەيەك پى دەوترىت ناوچەي (الرور) .

پىۋانى گەردبونەۋەي پىشەسازى بەچەند پىۋەرىك ئە نجام دەدرىت :

1. ژمارەي پرۆژە پىشەسازىيەكان .
2. ژمارەي دەستى كاركەر لەم كەرتەدا .
3. بەھاي بەرھەم ھىنان و بەھاي كۆكراۋە ، برى سوتەمەنى ھىزى جولاندىنى بەكارھىنراۋ .
4. ئەو سەرمايەي بەكار دەھىنرىت بۆبەردەوامى پىشەسازى .

ھەندى جار جۆرىك لەجۆرەكانى پىشەسازى جىگىر دەبىت لەناوچەيەك بەشىۋەيەك جىاوازيەكى ئەوتۋى دەبىت لەگەل ناوچەكانى تر ھەندى جار كۆمەللى پىشەسازى جىگىر دەبن لەناوچەيەك ، بەلام بەھەر شىۋەيەك بىت ، كۆبونەۋەي پرۆژە پىشەسازىيەكان و كارگاكان لەشۋىنىك ژىرخانى ناوچەكەي بەھىزدەكات دەبىتەمايەي بوژانەۋەي ناوچەكە بەھۋى ئەوگۆرپانكارىانەي كەروودەدن لەئەنجامى كۆبونەۋەي پىشەسازى لەناوچەكە ۋەكۆكردنەۋەي رېگاۋبان بەمەبەستى ئاسانكردنى ھاتوۋچۆ ۋەگەيشتى كەرتەي خاۋ ۋەگواستەنەۋى بەروبووم بۆبازار ، ھەرۋەھا دەبىتەمايەي كەردنەۋەي چەندىن خزمەتگوزارى ۋەكو مەلئەندەكانى فىركردن و تەندروستى و

چەندىن دام و دەزگای كارگىرى بىكەى خزمەتگوزارى لەگەل دامەزراندنى جىگىر بوونى پىشەسازىيەكە ئەمانەش دەبنە فاكترى سەرەكى بۇ بەردەوام بوونىان .

بىنەماكانى گىردبۇنەوى پىشەسازى :

۱. فاكترى سروشتى :

لەفاكترە سەرەكەيكەكانە بۇگىردبۇنەوى پىشەسازى لەناوچەيەك ، وەكو بوونى كەرستەى خا و بابەتى سەرەكى پىشەسازى ، بۇنمۇنە خەلۇوز و ئاسن كارىگەرى ھەرەسەرەكى بوون بۇسەرەكەتنى شۇرشى پىشەسازى لەجىبەئاندا زۇربەى پىشەسازىيەكان پىشتىان بەست بەوكەرستەى بەبەردەوام بوونىان ناوچەكانىان بەناوبانگن لەجىبەئاندا وەكو ناوچەى بىرمىنگھام لەبەرىتانىا ، ناوچەى رۇر لەئەلمانىا كەواتە بوونى ئەم دوو كەرستەيە بەھاوكارى سوتەمەنى لەگەل ئەوكەرستانەى بەكاردەھىئىرا لەپىشەسازىيەكان .

۲. شوپىنى جوگرافى :

زۇرجار شوپىنى پىشەسازى دەبىتە فاكترىكى سەرەكى بۇبەردەوام بوونى چالاكەك بەھۇى ئەو ئاسانكارىانەى كەپىشكەش دەكات بۇ گواستىنەو و گەياندن ، بۇنمۇنە ھەلكەوتنى ناوچەيەك لەسەر ھىلەكانى كەشتىوانى و دەريايى يان رىگاوبانى سەرەكى فاكترى گىرنگە بۇپەيدابون و گەشەسەندنى زۇر لەبىكە پىشەسازىيەكان لەجىبەئاندا وەكو كەنارەكانى باشورى رۇژھەلاتى يابان كەئاسانكارىيەكى زۇر پىشكەش دەكەن بۇ ھىئانى كەرستەى خا و لەدەرەو وە ناردنى بەرھەمى دروستكراو بۇ وولاتەكان بەھەمان شىو .

۳. پاشەكەوتى ئابوورى :

ھەندى لەوشتە باشانەى كەشوپىنى جوگرافى دەى بەخشىتە پىشەسازى دەبىتە مايەى زىادبوونى قازانج وەكەم بوونەوئەى تىچوى بەرھەم ھىئان بەرپىگای كەم كىردنەوئەى نىرخى بابەتە ھىئراوەكان وەسوتەمەنى يان پەيدابوونى بازارى نوئى زىدە داخوازى لەسەر بەرھەم كەم بوونى تىچوى گواستىنەو ئەمانە گىشتىان ھاندەرى سەرەكىن بۇراكىشانى پىشەسازى .

دوو جۇرە پاشەكەوت ھەيە :

۱. پاشەكەوتى ناوہخۇ :

ئەم جۆرە پاشەكەوتە كەدپتە دەست بەھۆكاری چالاكى پرۆژەكان لەئەنجامى فراوان بوونيان وەزۆربوونى بەرھەمیان ئەویش بەرپىگای بەكارھێنانى شىوازى زانستى پىشكەوتو لەبەرھەم ھېنان يان چاگردنەوھى جۆرى دار و بابەتى بەكاردەھيئىرپىت لەپىشەسازىيەكە ئەمانە دەبنە ماىھى پاشەكەوتى برپىك لەوپارانە كەپپويستى پىشەسازىيەكەى و پىش گۆرانكارىيەكان .

ب. پاشەكەوتى دەرەكى :

ئەو دەستكەوتانەن كە دپنەئەنجام بەرپىگای فراوان بوونى پرۆژە پىشەسازىيەكان بەكارتيكردنى فاكتەرە دەرەكەكان وەكو دروست كردنى پىشەسازى نوئى لەناوچەكەدا يان ئامادەكردنى پىداويستىيەكانى بەرھەم ھېنان لەپرۆژەكان بەنرخىكى كەمتر و جۆرىكى باشتر يان پەيدا بوونى بازاری نوئى لەدەرەوھە زيادبوونى داخووزى لەسەر بەرھەمەكانى ناوچەكە .

۴. سىياسەتى ئابوورى دەولەت :

سىياسەتى ئابوورى ھەردەولەتتيك ھەلقولاوھتەوھە لەبارودوؤخى ناودەولەتەكە ، بۆيە جىاوازى ھەيە لەدەولەتانى تر ھەندى جار دەولەت ھان دەدەن بۆ دابەش بوونى پىشەسازىيەكان بەسەرچەند ھەرىمىك بەھوى چەند فاكتەرپىك ھەندى جار لەم فاكتەرانە راميارين ھەندىكى تر پەيوەستە بەئەمنى وولات ھەندىكى تر ئابوورين ، ھەندى جارپىش بۆپەرەپىدان و پىشخستنى جۆرى پىشەسازى بەھەمان شىوھ دەولەتى تر ھەنە پىشەسازىيەكان لەيەك ناوچە جىگىر دەبن ، مەبەستپش لەم كردارە پىسپۆرى پىشەسازى جىاجىا لەناو وولاتەكە پەيدا دەپىت .

چۆنىەتى پىوانەكردنى گىردبوونەوھى پىشەسازى

۱. ژمارەى دام و دەزگای پىشەسازى :

سادەترين پىوەرە كەبەكاردەھيئىرپىت بۆ پىوانى گىردبوونەوھى پىشەسازى لەھەرناوچەيەك يان ھەرىمىك يان دەولەتتيك ، بەلام يەك لەو رەخنە سەرەكیانەى كەئاراستەى ئەم پىوەرە دەكرپت ئەم رپىگايە قەبارەى دام و دەزگای پىشەسازى ھىچ حىسابى بۆ ناكرى ، كەواتە دام و دەزگای پىشەسازى يەكسان حىساب دەكرى گەرچى

جياوازيەكى ئەوتۇ ھەبىت لەژمارەى ئەو كرىكارانە كە كارگاگان لەھەردوو شوین ۵۰ كرىكار يان ۵۰۰ كرىكار يان ۱۰۰۰ كرىكار بەھەمان چاۋ سەيردەكرى ، كەواتە بايەخ دەدرىت بەژمارەى دام و دەزگاگان نەك قەبارەى دام و دەزگاگان .

۲. ژمارەى ئەو كرىكارانەى كە كاردەكەن ئە پىشەسازى :

ئەمەش لەھەموو پىۋەرەگان زياتر بەكاردەھىنرىت بۇ پىۋانى گەردبونەھەى پىشەسازى ۋەچرى كرىكارەگان لەدام و دەزگاگاندا كە ئامارىكى تەواۋ ھەبىت سەبارەت بەژمارەى كرىكاران كەلەم پىشەسازىدا كاردەكەن ، بەھەمان شىۋە رەخنەيەكى سەرەكى ئاراستەى ئەم پىۋەرەدەكرىت ئەۋىش ھىچ جياوازيەك ناكات لەنىۋان كرىكارەگان (گشت كرىكارەگان) بەھەمان چاۋ سەير دەكرىن ، كەواتە بەھەرمەندى ۋە لىھاتويى ھىچ بەھاونرخى نىە لەم پىۋەرەدا ، بەلام لىردەدا جياوازي دروست دەبىت نىۋان دووكارگاگە بەھەمان كرىكار ، بەلام يەككىيان بەھەرمەكەى زياتر ۋە باشترە لەۋەى تر بەھۇى لىھاتوويى ئەۋكۆمەلەى لەكارگاگەى يەكەم كاردەكەن ، ھەندى جارىش ناشارەزايى كرىكارەگان بەئامپىرەگانى ناوكارگاگان فاكتەرىكى دىكەيە بۇ جياوازي بەرھەم لەنىۋان ھەردووكارگاگان .

۳. بەھەى بەرھەمى پىشەسازى :

يەككە لەۋ پىۋەرەنەى كە بەكاردەھىنرىت بۇ پىۋانى گەردبونەھەى پىشەسازى ئەۋىش پىشت دەبەستىت بەم خالانەى خوارەۋە :

أ. بەھەى كۆتايى بەرھەمەگان .

ب. بەھەى زىادكراۋ .

ت. بەھەى ئەۋ سەرمايەى بەكارھىنراۋە لەپىرۋژە پىشەسازىەگان .

۴. بەھەى زىدەكراۋ :

ئەم بەھەيەش لەجياوازي نىۋان بەھەى بابەتە سەرەتايىەگان كە بەكارھىنراۋە لەبەرھەم ھىنان ۋە بەھەى كۆتايى بەرھەمەگان كە نامادەن بۇ ساغ كەرنەۋە لەبازارەگان بەبابەتە سەرەتايىەگان برىتن لە تىچوى كەرستەى خاۋى سوتەمەنى ھىزى جولاندەن لەراستى ئەم پىۋەرە لەھەندى ۋولاتى ئەۋرۋوپى ۋە ئەمرىكى بەكاردەھىنرىت بۇ پىۋانى جىگىرەۋونى پىشەسازى جگە لەگەردبونەھەى پىشەسازى .

۵. بىرى سەرمايەى بەكارھىنراو :

ئەم بەھايەش پىۋەرئىكە بۇ ئاستى تەكنەلۈجى پىشكەوتوى ئەم پىشەسازىە روون دەكاتەوہ ، بۇيە لەو كارگانەى كەئاستى تەكنەلۈجىيان بەرزە ، ژمارەى كرئىكارىيان كەمە بەبەراوورد بەكارگەگانى دىكە ، ھەرودھا ئەم پىۋەرە بەكاردەھىنرئىت بۇ دۆزىنەوہى پەيوەندى لەپلەى پىشكەتنى پىشەسازى نىۋان كەرتى تايبەتى و كەرتى گشتى .

لەرئاستىدا زۆر لەتوئىزىنەوہ و لىكۆلئىنەوہ ئەنجام دراوہ دەربارەى پىۋانى گىردبونەوہى پىشەسازى لەناوچەيەك يان ھەرئىمىك يان دەولەتئىك دا ، ئەويش بەكارھىنراو چەندىن رىگا وەكو بەكارھىنراو ناوہندى ژمىرئارى لەيەكئىك لەو رىگايانە يان پىۋانى دياردەيەكى گىردبونەوہ يان پىۋانى گىردبونەوہى پىشەسازى بەپىۋەرى گىرنگى پىشەسازى يەك لەو لىكۆلئىنەوانە كەئەنجام درا لىكۆلئىنەوہى (د.الكسندر) سەبارەت بەگىردبونەوہى شوئىن لەناوچەيەك دا رىژەى گىردبونەوہى شوئىن بەپىۋى ئەم تىۋرەى كە (الكسندر) بەكارى ھىنا دەتوانىن پلەى گىردبونەوہى پىشەسازى بەدەست بىنن لەھەرناوچەيەك يان ھەرئىمىك يان دەولەتئىك ، ئەويش بەكار دەھىنرئىت بۇ پىۋانى گىردبونەوہى پىشەسازى بەراوورد بەھەمان دياردە ، بەلام لەناوچەيەكى فراوانتر لەناوچەى يەكەم .

دووم / بلاوبونەوہى پىشەسازى (التشتت الصناعى) :

جۆرىكە لەجۆرەگانى دابەش بوونى ھەرئىمى پىشەسازى يان دەتوانىن بلىئىن شىۋەيەكە پىچەوانەى شىۋەى يەكەمە (گىردبونەوہى پىشەسازى) گەر دياردەى يەكەم كۆبونەوہى كارگاكان لەناوچەيەكدا بىۋىت يان لەھەر ھەرئىمىك بلاوبونەوہى پىشەسازى بەپىچەوانەوہ لى دەكۆلئىتەوہ لەچۆنىەتى دابەش بوونى يان پەرت و بلاوبونى پىشەسازى لەناوچەيەك يان ھەرئىمىك يان دەولەتئىك .

پىۋانى بلاوبونەوہى پىشەسازى بەھەمان شىۋە بەھەمان پىۋەر بەكاردەھىنرئىت كەبەكارھىنراوہ بۇ پىۋانى گىردبونەوہى پىشەسازى وەكو ژمارەى دام و دەزگاكان ژمارەى ئەو كەسانەى كاردەكەن لەپىشەسازى بەھاي بەرھەمى كۆتاي بىرى سەرمايەى بەكارھىنراو ، ھەرودھا بلاوبونەوہى پىشەسازى دەپىۋرئىت بەرىگايەكى ماتماتىكى بەبەكارھىنراو ئەمانە :

۱. مەوداي بلاوبونەوہ (مدد التشتت) .
۲. لادانى ناوہندى (انعراف المتوسط) .
۳. لادانى پىۋانەيى (انعراف المعيارى) .

۴. ھاوۋىلىكى جىياۋازى (معامل اختلاف) .

سى يەم / جۇراۋجۇرى پىشەسازى (التنوع الصناعى) :

مەبەست لەجۇراۋجۇرى پىشەسازى بوونى يان دامەزراندنى پىشەسازى جىجىيا جىياۋاز لەبەرھەم لەناۋچەپەكى دىيارىكراۋ ئەم زاراۋەش پىچەوانەنى تايبەتمەندى پىشەسازى ، ھەرۋەھا جۇراۋجۇرى پىشەسازى پىنناسەدەكرىت بەبوونى ژمارەپەكى زۇرى كارگاپەكى زۇر لەبەرھەم لەھەرناۋچەپەكدا ئەمەش ۋادەكات ناۋچەكە نىزىك بىتەۋە لەپركردنەۋەى پىداۋىستىەكانى خۇى بۇپە ئابوورى ئەم ناۋچانە زۇر جىگىرن زوونارۋخىن ۋەكو ئەۋ دەۋلەتانەى كە ئابوورىان يەك لاپەنە .

لەپراستىدا ھەرپىمەپىشەسازىەكان گشتىان ھەۋل دەدەن بۇپراگىشانى پىرۇزە پىشەسازىەكان ئەمەش مەبەستى ھەردەۋلەتپەكە ئەمەش يەكپەكە لەخەسلەتەكانى بەرھەمى پىشەسازى كەلەسەر بنەماى ئالوگۇرى پىشەسازى دامەزراۋە (پىشت بەستنى بەبەرھەم ھىنان لەپىشەسازىەك لەسەر كۆمەلپەك پىشەسازى) شارە گەۋرەكان فاكترى پراگىشن بۇ چەند جۇرى پىشەسازى ، لەپراستىدا جۇراۋجۇرى پىشەسازى بەستراۋەتەۋە بەكۆمەلپەك فاكترى سروشتى و شوپىنى ، ھەرۋەھا بەپىشكەۋتنى پىشەسازى و سىياسەتى ئابوورى دەۋلەت شارە گەۋرەكان كەتۋانائى سەرماپەدارى بەرزىان ھەپە زىاتر تۋانائى پراگىشانى جۇرەھا پىشەسازى بۇخۇى ھەپە ، بەلام لپردە پلان دانائى پىشەسازى پىۋىستە رۇلى خۇى بىپىنپت .

گىرنكى جۇراۋجۇرى پىشەسازى

۱. بەرھەمى زىاترى لاسىتىكى لەكات بەرامبەر گۇرانكارپەكانى داخۋازى لەسەر پىشەسازى ۋەبەرامبەر ئەۋ پلانە پىشەسازىەكى كەدانراۋە .
۲. ئاساننى گۋاستنەۋەى دەستى كرىكار لە پىشەسازىەك بۇ پىشەسازىەكى تر بەتايبەت كاتى تەنگانە .
۳. ئامادەكردنى ھەلى كاركردن بەتايبەتى بۇدەستى كاركەرى شارەزا و لپھاتوو .

شپۋازى شوپىنى پىشەسازى

پىشەسازى چەند جۇرە ، سەبارەت بەدابەش بوونى ھەرپىمى لەسەرئاستى دەۋلەت يان ھەرپىم يان لەسەر ئاستى جىهاندا ، ئەمەش دەگەرپتەۋە بۇجىياۋازى ھۇكارەكانى بوونى يان دامەزراندنى پىشەسازى لەشوپىنپك بۇ شوپىنپكى تر لەكاتپك بۇ كاتپكى تر يان لەسىستەمپكى ئابوورى بۇ سىستەمپكى تر ، بەلام لەگەل ئەۋەش دا

چەندىن فاكتهرى شوئىنى ھەنە بەستراوون بەبنەماي جوگرافى و بوونى سامانى سروشتى و سياسەتى ئابوورى دەولەت لەھەمانكاتدا دەبەستريتەو بەدابەش بوونى دانىشتوان و ئاستى پيشكەوتن لەبوارى كۆمەلايەتى و ئابوورى بۆيە دابەش بوونى پيشەسازى دەست پى دەكات لەپيشەسازى بچوك و بەجيا بۇ پيشەسازى پيشكەوتو بەكۆمەل .

شيوەكانى شوئىنى پيشەسازى ئەم جورانەن :

۱. خالى پيشەسازى :

ئەمەش رووبەرەكەي زور بچوك دەبىت ، پيشكەتو لەكارگايەك يان دووکارگا بەشيوەي جياجيا وەكو پرۇژەكانى شەكر لەكىلگەي چاندنى چەوئەندەر دەبىت يان پرۇژەكانى شيرن كردنى ئاوى دەريا لەكەنار دەرياكان دەبىت كارگاكان لەشيوەي جيايبن ، بەلام ھەندى جار ئەم كارگانە پيش دەكەون چەندىن پيشەسازى تر بۇخويان رادەكيشن .

۲. پيشەسازىيە دابەشكاراوەكان :

پيشەسازىيەكان بەشيوەي جيادەبن بەيەكتر نەبەستراون ، بەلام پيشەسازىيەكان بەپلەي يەكەم بەبازار بەستراون لەو شوئىنانەن كەدانىشتوانى زورە وەكو پيشەسازى دروستكردنى شيرنەمەنى ، ساردەمەنى ، نان ، چاكردەنەوئەي ئاميرەكان .

۳. ناوچەي پيشەسازى :

بريتيە لەرووبەريكى فراوانى زەوى كەژمارەيەكى زورى كارگا بەيەك بەستراون ، لەبوارى بەرھەم ھيئان بەشيوەيەك كەتەواوكەرى يەكترن ئەم ناوچانە ھەندى جار لەشوئىنىكى تايبەت لەشار دەردەكەون ، ھەندىكيان لەكەنارى شاردەبن ، بەلام خەسلەتى ھەرەسەرەكى ئەم شوئىنە بريتيە لەچرى پرۇژەي پيشەسازى ئەمەش لەوولاتە پيشكەوتوئەكان جياوازي ھەيە لەگەل وولاتانى تر (تازە پيشكەشتوو) .

۴. ھەريمى پيشەسازى :

فراوانترە لەناوچەي پيشەسازى رووبەرى گەورەتر داگيردەكات ، ھەندى جار جيگيربوونى پيشەسازى لەھەريمەكەدا دياردەكەويت ، لەم ھەريمانەدا پيشەسازىيەكان جوراوجورن پيشەسازى قورس لەگەل پيشەسازى سووك لەم ناوچەيەدان ، زورجار ئەم ھەريمە خزمەتى شاريكى گەورە دەكات لەبوارى پيشەسازى يان كۆمەلە شاريكى بچوك بەرھەمەكەشى ھەندى جار بۇپرگردنەوئەي پيوستى ناوئەخۇ و ھەندى جاريش ناردن بۇ دەروە ، پشت دەبەستيت بەكەرستەي خاوى ناو وولات بەھەمان شيوە جيگاي خوى كردۆتەوئە لەبازارى ناوئەخۇ و نيودەولەتى ، لەوھەريمانە ھەريمى پيشەسازى شيكاگو ، ھەريمى رور لەئەلمانيا ، ئورال ، لورين .

۵. پشتىنى پىشەسازى :

فراوانترە لەھەرپى پىشەسازى وەفراوانترىن كۆبونەوہى پىشەسازىيە كەبلاودەبىتەوہ لەھەرپىمىك يان لەناوچەپەكى پىشەسازى ئەمە لەوولاتە پىشەسازىيە پىشكەوتوہكان بەدىاردەكەوئىت ، چەندىن شارى پىشەسازى كەورە لەخۆدەگرىتەوہ ، بنەماكانى پىشەسازى ھەيە وەكو بوونى دەستى كاركەر ، كەرستەى خاوى كانزايى ، سەرچاوەكانى ووزە ، ئاو ، تۆرى رېگاووبان لەم پشتىنانە ، پشتىنى باكورى رۆژھەلاتى USA كەشارەكانى (نيو جىرسى ، پەنسلفانيا ، نيوئىورك) دەكەونە ئاو ئەم پشتىنە .

مىرلاندى : برىتيە لەكۆمەلىك ھەرپى پىشەسازى ، پىشەسازىيەكان جۆراوچۆرن وەكو پىشەسازى ئاسن و پۆلا ، كاغەز ، چاپەمەنى ، جل و بەرگ ، يارى مندانان .

۶. نشىنگەى پىشەسازى :

لەگشت جۆرەكانى پىشو كەورەتر و فراوانترە جىگىر بوونى پىشەسازى لەھەرپىمەكان و شارە پىشەسازىيەكان پىويست بوو بۇ پىشخستن و كەشەكردنى پىشەسازى شىوہكانى بەكارھىنانى زەوى بەشىوہپەكى باش بەكاربھىنرئىت ، ئەمانە گشتيان بوينە مەبەستىكى گشتى لەسەر ئاستى وولاتە پىشكەوتوہكان ، ھەرودھا بۇ وولاتە تازەپىگەيشتوہكان ، بۆيە مەملانىيەكى ديار ھەيە لەنيوان دەولەتە پىشكەوتوہكان بۇ وەدەست ھىنانى كەشەكردنى پىشەسازى بەرپىگاي بەكارھىنانى پىشكەوتوتورىن رېگاوئامراز بۆئەم مەبەستە نشىنگە پىشەسازىيەكان يەك شىوہنين ، بەلكو جياوازن لەيەكتر مەبەست لەدروست كردنى ئەم جياوازيە بەم شىوہپەى خوارەوہپە :

۱. پلان دانان بۇ جىگىر بوونى پىشەسازى وەپىش خستنى پىشەسازى وەنەھىشتنى دامەزراندنى ھىچ پىشەسازىيەك كەلەگەل ئامانجەكانى وولات نەگونجى .

۲. كاركردن لەپىناو پىشخستن پىشەسازى .

۳. پەرەپىدانى پىشەسازى ھەرپى وەسود وەرگرتن لەسامانە سرووشتىەكان .

۴. كاركردن لەپىناو گۆرانكارى كۆمەلايەتى پىويست لەكۆمەلگادا .

بەشى پىنجەم /

پۆلىن كردنى پىشەسازى :

لەرپاستىدا چەندىن رېڭا ھەيە بۇ پۆلۈن كىردنى پىشەسازى لەوانە پۆلۈننى رېڭخراوى نەتەو ھەگرتوھكان ،
الكومكىون ئەنجومەنى پىشتىگىرى ئابوورى وەچەندىن پۆلۈننى تر ھەن لەوولاتەكانى ئەورووپا و ھەتا لەعيراقىش
گىرنگ لېرە پۆلۈن كىردنى پىشەسازىھەكانە بەپىي بەرھەم ھىنان كەپۆلۈن دەكرىت بۆئەم سى جۆرە :

۱. پىشەسازى دەرھىنان .

۲. پىشەسازى ئامادەكىردن .

۳. پىشەسازى گۆرۈن .

۱. پىشەسازى دەرھىنان :

مەبەست لەم پىشەسازىھەگىشت چالاكىە بەرھەم ھىنەرھەكان دەگرىتەو ھەگىرنگى دەدات بەكەرستەى خا و
سوتەمەنى لەژىرخاكەو ھەرپووبەرە ئاويەكان ، ھەرۇھە لەدارستان ، ئەم جۆرە پىشەسازىانە برىتىە
لەدەرھىنانى خەلووز وەگىشت بابەتەكانزاكان نەوت ، برىنى دار ، راوھەماسى واتە پىشەسازى دەرھىنان برىتىە
لەگىشت چالاكىە بەرھەم ھىنانەكان كەپەيوەستە بەبەدەست ھىنانى كەرستەى خا لەدۇخىكى سىروشتى دا ، ئەم
پىشەسازىانەش برىتىە لەپىشەسازى كانزاكارى .

مەبەست لەكانزاكارى دەرھىنانى كانزاكانە بەگىشت جۆرەكانىھەو بەچەندىن رېڭا بۇ سوود وەرگىرتن
لەپىشەسازىدا ، لەرپاستىدا شۆرشى پىشەسازى دەست پىكى راستەقىنەيە بۇ پىشەسازى كانزاكارى لەبەرئەوھى
بەھوى ئەم شۆرشە كۆمەللىك ئامىر ھاتنە بەرھەم كەپارىدەى ھەندى كرادى دا وەكو شكاندى بەرد ،
گواستەنەوھى كەرستەى خا ، درىژكردى رېڭاوبان ، گواستەنەوھى ئامىرھەكان دواتر گواستەنەوھى بەرھەم
بۇبازارھەكان ئەمەش فاكتەرىكى يارمەتيدەر بوو بۇ زىادكردى بەرھەم لەكارگا و كرېكار ، لەھەمانكاتدا پىشەسازى
نوئى بازىرىكى گەورەى دروستكر بۇكانزاكان بەھوى بەكارھىنانى لەپىشەسازىھەكان فراوان بوونى پىشەسازى بوھەمايەى زۆرپوونى
بەرھەم دواتر بەرزبونەوھى داخواى بۆئەم كانزاىانە بۆبەكارھىنانى لەپىشەسازىدا .

خەسلەتە سەرھەكىەكانى پىشەسازى كانزاكارى

۱. ئەم جۆرە پىشەسازىھە پىوېستى بەسەرھەمايەكى زۆردەبىت ، كەئەم پىشەسازىھە پىوېستى بەكرىنى ژمارەيەكى زۆر لەئامىر و مەكىنە
و پىداوېستىھەكانى پىشەسازى ، ھەرۇھە پىوېستى بەئامراى باشى گواستەنەو ھەيە بۇ ئەم جۆرە پىشەسازىانە كەئەمەش
لەتواناى تاكە كەسىك نىە ، بەئكو دەولەت يان كۆمەئە كۆمپانىيەك ئەم كارانە ئە نجام دەدەن ، وەكو كۆمپانىيەكانى دەرھىنانى
نەوت ، ئاسن ، مس .

۲. ئەم جۆرە پېشەسازىانە پېويستى بەدەستى كاركەرى زۆرنىيە بەراوورد بە پېشەسازىەكانى تر ، بەھۆى نەھۆى كه پشت بەئامىر دەبەستىت زىاتر لەمروڤ .
  ۳. ئەم جۆرە پېشەسازىە بەستراوہ بەشوينى بوونى كەرستەى خاوى كانزا ، بۆيە ئەم جۆرە پېشەسازىە پېيان دەگوتريت پېشەسازى چەسپاو .
  ۴. ئەم جۆرە پېشەسازىانە لەجۆرى پېشەسازى تىكەدن بەھۆى تىكەدانى ئەوناوچانەى كەكانزاكانى لى دەردەھىنن وەھان دەدرىت بۆ وەدەست ھىنانى گەورەترىن بر لەكانزاكان بۆ سوود وەرگرتن لە پېشەسازى .
- كۆمپانىيەى قورخكارى بېگانە پېشەسازى ئە نجام دەدن بۆيە مەبەستى ھەرەسەرەكىان دەرھىنانى گەورەترىن بر لەم كانزاىانە لەژىرخاكەوہ بۆ وەدەست ھىنانى گەورەترىن قازانچ ، گەشەدەكەن و پېش دەكەن ، لەماوہىيەكى كەم دا ماوہكەش برىتپە لەسوود وەرگرتن لەو كانزاىانە كۆتايىشيان پى دىت لەگەل كۆتا پى ھاتنى كانزاكان لەناوچەكەدا ئەوشارانەى ئەو جۆرە پېشەسازىەى تىدايە بەھەمان شىوہ گەشەدەكەن لەگەل بوونى كانزاكان دواتر دەبنە شارىكى بى دانىشتوان لەگەل تەواو بوونى كانزاكان .

جۆرەكانى كانزاكارى

۱. كانزاكارى رووى :

شىوازىكى ئاسانە بەكاردەھىنرىت كاتىك كەكانزاكان لەنزىك رووى زەوى دەبن وەدەرھىنانىان ئاسان دەبىت وەكو دەرھىنانى ئاسن لەرۆژئاواى دەرياچەى سوپرىور لەئەمريكا ، ئەم رىگايە ئاسانە و تىچوى كەمە تەنھا لىدانى تونىل مەبەستەكەى جى بەجى دەكات پېويستى بەدام و دەزگای گەورە و فراوان نابىت ، ھەرەھا دەتوانرىت كۆنترۆلى بەرھەم بكرىت ، بەلام لەخالە لاوازەكانى ئەم جۆرە نەوہىيە كەباروودۇخى ئاووہەوا بەتايىبەتى پلەى گەرما و باران و بەفر زۆر كاردەكاتە سەر ئەم جۆرە كانزاكارىيە .

۲. كانزاكارى ناوہكى :

ئەمەقورستەرە لەشىوہى يەكەم ، بەكاردەھىنرىت كاتى كانزاكان لەناخى زەوى دەبن پېويستى بەسەرمايەكى زۆرە لەھەمانكاتدا پېويستى بەئامىرە بۆلىدانى ئەم تونىلانە لەھەمانكاتدا پېويستى بەرپىگاوېانى رىكە بەردەوام چاودىرى بكرىت پېويستى بەئامىرەكانى ساردكردنەوہ و گەرم كردنەوہ دەبىت بۆنەھۆى فاكترى ئاووہەوا كارى لى نەكات وەكو جۆرى يەكەم .